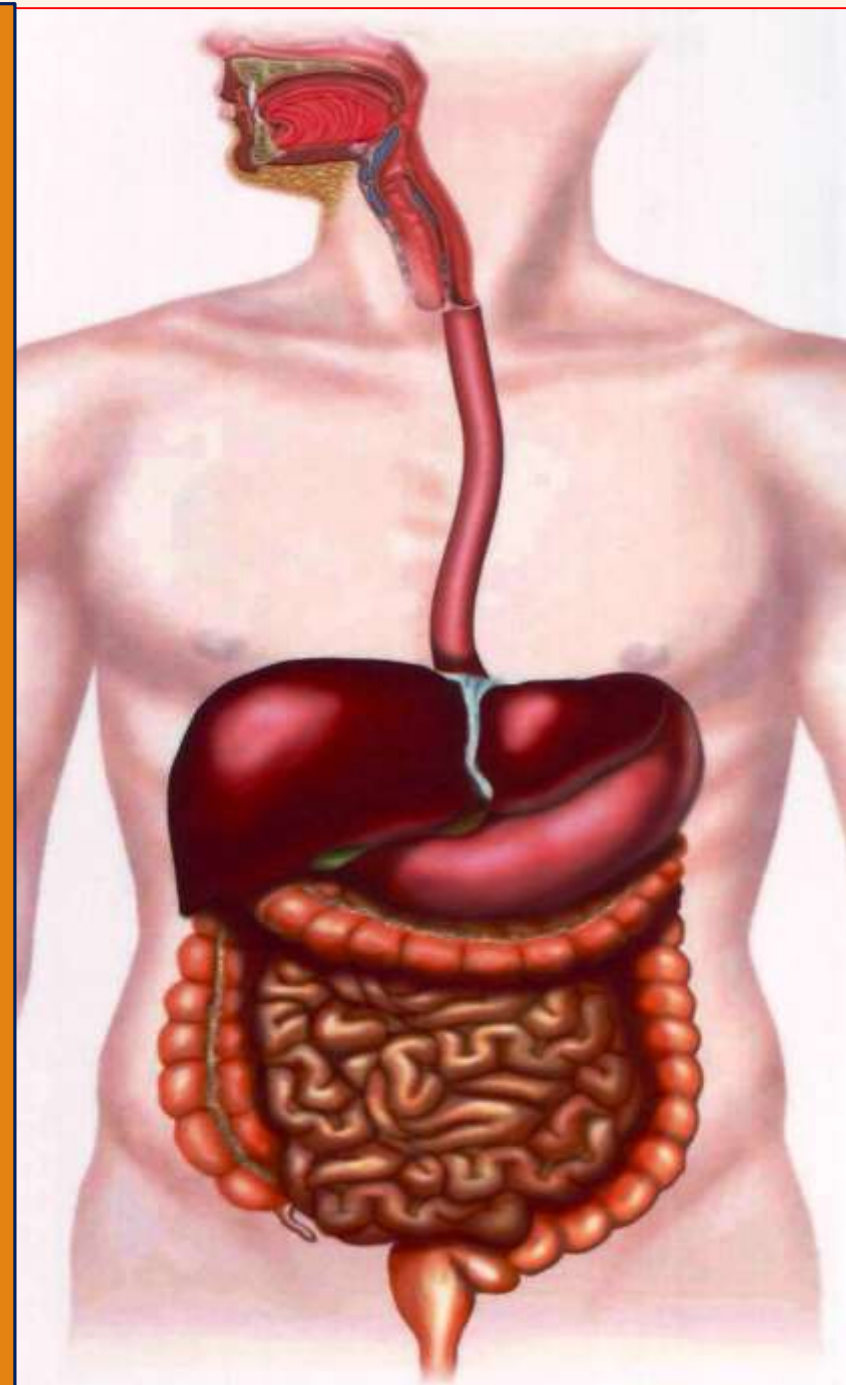

BIOLOGICKÁ LÉČBA U IDIOPATICKÝCH STŘEVNÍCH ZÁNĚTŮ Z POHLEDU SESTRY

CROHNOVA NEMOC

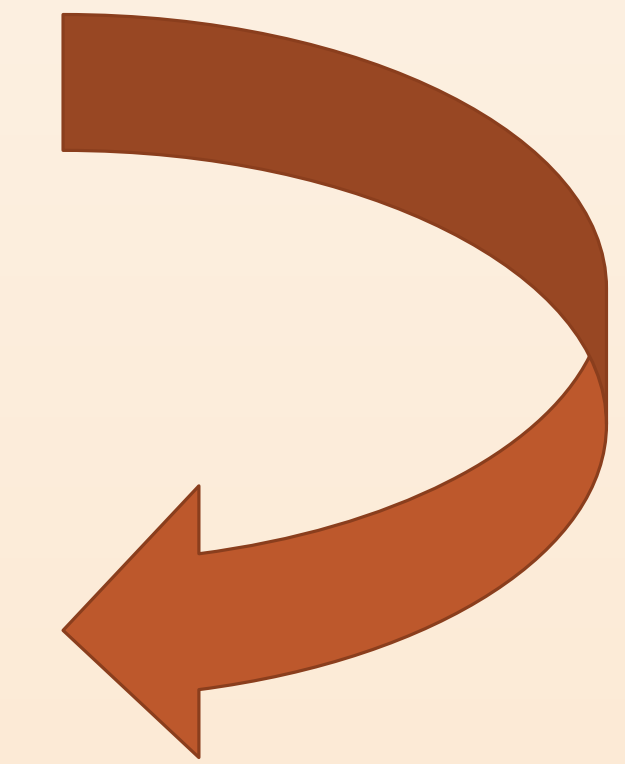

- lokalizace celá trávicí trubice
- jednotlivé úseky na sebe nenavazují
- transmuralita zánětlivého postižení
- projevy
 - bolesti v podbřišku
 - průjmy, většinou bez krve
 - hubnutí
 - únava
 - zvýšená teplota mimo trávicí ústrojí
- sklon ke komplikacím
 - zánětlivý pseudotumor
 - abscesy
 - stenózy
 - píštěle
 - střevní neprůchodnost
 - malnutrice
 - nádorové onemocnění

- lokalizace tračník
- zánětlivé postižení sliznice ev. podslizniční vaziva (výjimka toxické megakolon)
- šíří se bez přerušení
- projevy
 - nutkavý pocit na stoličce
 - vyprázdnění krvavé stolice nebo jen krvavého hlenu
 - při postižení i tlustého střeva vodnaté stolice s krví, hlenem a hnísem
 - únava, slabost
 - hubnutí
 - zvýšená tělesná teplota
 - mimostřevní projevy
- komplikace
 - nádorové onemocnění
 - nejtěžší tzv. toxické megakolon

ULCERÓZNÍ KOLITIDA

Centrum pro idiopatické střevní záněty (ISZ) se zabývá komplexní diagnostikou a léčbou Crohnovy nemoci a ulcerózní kolitidy a mezioborovou koordinací v této problematice. Sestry denního stacionáře jsou speciálně vyškoleny a připraveny poskytnout klientům praktické informace a zodpovědět dotazy týkající se provozu centra biologické léčby a podávání biologické léčby

Práce sester zahrnuje:

□ OBJEDNÁVÁNÍ K APLIKACI BIOLOGICKÉ LÉČBY

- na základě předložení lékařské zprávy z IGEK poradny pro léčbu ISZ nebo s propouštěcí zprávou z IGEK, která obsahuje doporučení dávky, systému a časového horizontu podávání biologické léčby.

□ EDUKACI KLIENTA O BIOLOGICKÉ LÉČBĚ ZVOLENÉ LÉKAŘEM

- před zahájením biologické léčby je každý klient informován o organizaci provozu denního stacionáře, harmonogramu podávání biologické léčby, premedikaci, nežádoucích účincích, kontraindikacích aj.

□ APLIKACI PŘÍSLUŠNÝCH BIOLOGICKÝCH PŘÍPRAVKŮ

Infliximab

Podáván na lůžku denního stacionáře za dohledu specializovaných sester. Účinná látka je aplikována speciální infúzní pumpou ve formě 2 hodinové infúze. Všichni klienti jsou po dobu 1 hodiny po infúzi sledováni pro možnost rozvoje akutní reakce spojené s infúzí.

Standardní dávkovací schéma aplikace biologické léčby infliximab:

iniciační léčba (zahajovací) **týden 0.** infúze infliximab
týden 2. infúze infliximab
týden 6. infúze infliximab

cyklická léčba (udržovací) **á 8 týdnů** infúze infliximab

Ke snížení rizika nežádoucích projevů po podání infúze infliximabu (vzniku reakce spojené s podáním infúze), jsou všichni naši klienti před podáním infúze infliximabu předléčeni – **premedikace**. Systém premedikace zahrnuje antihistaminikum a kortikosteroid.

Adalimumab

Je podáván na denním stacionáři v podobě subkutánní injekce.

Standardní dávkovací schéma aplikace biologické léčby adalimumab:

- **iniciační léčba (zahajovací)** **týden 0** sc. adalimumab
týden 2 sc. adalimumab
- **cyklická léčba (udržovací)** **á 7 nebo á 14 dní** sc. adalimumab

Golimumab

Je podáván na denním stacionáři v podobě subkutánní injekce.

Standardní dávkovací schéma aplikace biologické léčby golimumab:

- **iniciační léčba (zahajovací)** **týden 0** s.c. golimumab
týden 2 s.c. golimumab
- **cyklická léčba (udržovací)** **á 4 týdny** s.c. golimumab

Vedolizumab

Podáván na lůžku denního stacionáře za dohledu specializovaných sester. Účinná látka je aplikována speciální infúzní pumpou ve formě 30-ti minutové infúze.

Všichni klienti jsou po podání prvních 2 infúzí vedolizumabu přibližně 2 hodiny po infúzi sledováni pro možnost rozvoje akutní reakce spojené s infúzí. Pokud se taková nežádoucí reakce nevyskytne, u všech následných infúzí je možné čas sledování po infúzi snížit na 1 hodinu.

Standardní dávkovací schéma aplikace biologické léčby vedolizumab:

iniciační léčba (zahajovací) **týden 0.** infúze vedolizumab
týden 2. infúze vedolizumab
týden 6. infúze vedolizumab

cyklická léčba (udržovací) **á 8 týdnů** infúze vedolizumab

Ustekinumab

Podáván ve 2 aplikačních formách.

První úvodní dávka je podána ve formě infúze speciální infúzní pumpou v délce trvání 1 hodiny na lůžku denního stacionáře za dohledu specializovaných sester. Všichni klienti jsou po dobu 1 hodiny po infúzi sledováni pro možnost rozvoje akutní reakce spojené s infúzí.

Další dávky udržovací léčby ustekinumabem jsou podávány na denním stacionáři IGEK v podobě subkutánní injekce.

Standardní dávkovací schéma aplikace biologické léčby ustekinumab:

Indukční léčba (zahajovací) **týden 0.** i.v.infúze ustekinumab
týden 8. s.c.injekce ustekinumab

Udržovací léčba – individuálně dle doporučení lékaře:

á 8 nebo á 12 týdnů s.c.injekce ustekinumab

□ SLEDOVÁNÍ AKUTNÍCH A OPOŽDĚNÝCH NEŽÁDOUCÍCH ÚČINKŮ

- **Akutní infúzní reakce** se může rozvinout během několika sekund nebo do 1 hodiny po podání infúze (nejčastější projevy akutní infúzní reakce zahrnují bolesti hlavy, pocit dušnosti, bušení srdce, tlaku v hrdle, zrudnutí a horkosti, kožní vyrážku...). Objeví-li se akutní reakce během podávání infúze, bude podání infúze okamžitě pozastaveno a komplikace řešena akutně s lékařem.
- **Reakce v místě vpichu** se po aplikaci subkutánní injekce projevují většinou zarudnutím, svěděním, bolestivým otokem v místě aplikace injekce
- **Oddálená – opožděná přecitlivělost** několik dnů a týdnů po podání infúze, injekce, nejčastěji v podobě bolesti v krku a rýmy, infekce horních cest dýchacích, průjmů, zvracení, nausea, svědění kůže, bolesti zad, bolesti hlavy, svalů a/nebo kloubů.

□ EDUKACI KLIENTA V PŘÍPADĚ DOMÁCÍ APLIKACE

V odůvodněných případech může lékař centra pro biologickou léčbu ISZ, po domluvě s klientem, rozhodnout o domácím podávání biologické léčby. Klient je vždy řádně proškolen ve způsobu aplikace subkutánní injekce, transportu a skladování biologického přípravku, termínech aplikace. Klient je povinen v den aplikace biologické léčby potvrdit aplikaci na stacionáři.

□ PORADENSKÁ ČINNOST

jak postupovat:

- a) v situaci, kdy je nutno podání biologické léčby přerušit - odložit [akutní změny zdravotního stavu: infekční onemocnění, zubní zákrok, akutní hospitalizace..]
- b) změna systému léčby po domluvě s lékařem IGEK [změna dávky či změna dávkovacího intervalu, ukončení léčby...]
- c) v případě závažnější změny zdravotního stavu doporučí konzultaci dalšího postupu s lékařem akutní příjmové ambulance IGEK.

□ VEDENÍ DOKUMENTACE A ADMINISTRATIVA

Složitost léčby Crohnovi nemoci vyjádřil s jistou mírou nadsázky anglický chirurg Alexander Williams slovy:

„V léčbě Crohnovy choroby je internista nemohoucí,

chirurg nebezpečný

a Bůh milosrdný“.